

In de klas en in het boek: werkwoordspelling in het voortgezet onderwijs

Alex Reuneke & Inge Hofmeijer (Universiteit Leiden)

‘In de populaire pers worden de slechte spelling en grammatica geheeld van leerlingen [...] en zelfs van de leerkrachten in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs’ (Coppen, 2009, p. 236). Dat geldt niet in de laatste plaats voor werkwoordspelling. Hoewel de regels betrekkelijk simpel zijn, blijft werkwoordspelling voor velen een worsteling (Sandra, Frisson & Daems, 1999). Er is nog geen didactiek ontwikkeld waarmee werkwoordspelling nagenoeg foutloos onderwezen kan worden (Chamalaun, 2025). Een belemmering is dat, naast factoren als homofoon dominantie (Sandra, Frisson & Daems, 1999) en grammaticale kennis (Dols-Koot, Ilona & Van Rijt, 2019), weinig bekend is over de typen fouten van leerlingen.

Om deze leemte te vullen, brachten we in miljoenen antwoorden van vmbo-, havo- en vwo-leerlingen de categorieën in kaart die veel fouten opleveren, zoals de gebiedende wijs (Reuneke & Hogewoning, 2025) en leenwerkwoorden (Reuneke, 2024). Daarnaast inventariseerden we de aandacht die lesmethoden besteden aan die categorieën. We beantwoorden de vraag in hoeverre lesmethoden aandacht besteden aan categorieën die daadwerkelijk problemen opleveren en we doen aanbevelingen voor het onderwijs.

Referenties

- Chamalaun, R (2025). Werken aan werkwoordspelling. *Levende Talen Magazine* 2025(4), 4-8.
- Coppen, P. A. (2009). Actief Grammaticaal denken. In S. Vanhooren & A. Mottart (Red.). *Vierentwintigste conferentie Het Schoolvak Nederlands* (pp. 236-239). Gent: Academia Press.
- Dols-Koot, Ilona J. E., & Jimmy H. M. Van Rijt (2019). ‘Hakken en plakken’: Een verkenning van de rol van morfologisch bewustzijn in het spellingonderwijs. *Dutch Journal of Applied Linguistics*, 8(2), 310-330.
- Reuneke, A. (2024). Engelse leenwerkwoorden en de invloed van stameinde en werkwoordstijd op spelfouten. *Tijdschrift voor Taalbeheersing* 46(1), 2-18.
- Reuneke, A. & F. Hogewoning (in press). Onthoud de gebiedende wijs! De spelling van de gebiedende wijs in het voortgezet onderwijs. *Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*.
- Sandra, D., Frisson, S., & Daems, F. (1999). Why simple verb forms can be so difficult to spell: The influence of homophone frequency and distance in dutch. *Brain and Language*, 68(1-2), 277-283.